C/2026/5419

16.10.2026

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 9. října 2026,

kterým se Řecku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky)

(C/2026/5419)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 121 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na článek 26 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Základními prvky rámce EU pro správu ekonomických záležitostí jsou nařízení (EU) 2024/1263 spolu s pozměněným nařízením (ES) č. 1467/97 ([2]) a pozměněnou směrnicí Rady 2011/85/EU ([3]). Tento rámec má za cíl podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Podporuje odpovědnost členských států, zaměřuje se na střednědobý horizont a zavádí účinné a soudržné vymáhání pravidel.

(2) Maximální tempa růstu čistých výdajů stanovená v doporučení Rady v souladu s čl. 17 odst. 1, článkem 19 nebo 20 nařízení (EU) 2024/1263 jsou jedinou operační referenční hodnotou pro každoroční dohled nad rozpočtem každého členského státu a jsou ústředním bodem rámce správy ekonomických záležitostí. Maximální tempa růstu čistých výdajů podle uvedeného doporučení Rady stanoví čtyřleté nebo pětileté rozpočtové omezení, které je založeno na čtyřletém období korekce, jež může být prodlouženo o nejvýše tři roky.

(3) V souladu s článkem 26 nařízení (EU) 2024/1263 tento rámec poskytuje flexibilitu při uplatňování pravidel v případě výjimečných okolností mimo kontrolu členského státu, které mají významný dopad na veřejné finance („národní únikové doložky“). V takovém případě může Rada na žádost členského státu a na doporučení Komise založené na analýze této žádosti přijmout na základě uvedeného doporučení Komise do čtyř týdnů doporučení, kterým určitému členskému státu umožní odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou, pokud i) výjimečné okolnosti mimo kontrolu tohoto členského státu ii) mají významný dopad na jeho veřejné finance, iii) za předpokladu, že tato odchylka ve střednědobém horizontu neohrozí udržitelnost veřejných financí. Rada tuto odchylku časově omezí.

(4) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby zažádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné navýšení výdajů na obranu ([4]), a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala.

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).
([3]) Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).
([4]) Sdělení Komise „Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact“ (Zohlednění zvýšených výdajů na obranu v rámci Paktu o stabilitě a růstu), Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

(5) Na základě žádosti Řecka přijala Rada dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Řecku umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů za účelem zvýšení výdajů na obranu ([5]). Cílem flexibility je usnadnit přechod k vyšším úrovním výdajů na obranu za předpokladu, že se tím neohrozí udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu.

(6) Ve svém sdělení ze dne 3. června 2026 Komise oznámila, že rozsah národní únikové doložky by mohl být rozšířen tak, aby zahrnoval opatření, o nichž členské státy rozhodly po 28. únoru 2026 a která posilují strukturální odolnost evropského energetického systému a urychlují přechod od fosilních paliv (dále jen „opatření v oblasti energetické bezpečnosti“) ([6]). Dne 18. srpna 2026 zveřejnila Komise sdělení s dalšími pokyny pro členské státy týkajícími se rozsahu a koncepce dodatečné flexibility pro opatření v oblasti energetické bezpečnosti ([7]). Aby se zajistilo, že nedojde k ohrožení udržitelnosti veřejných financí, a omezilo se nezbytné navýšení fiskální korekce v následujících obdobích, zůstává stávající strop ve výši 1,5 % HDP nezměněn a vztahuje se na flexibilitu v oblasti obrany i energetiky. Flexibilita poskytnutá na opatření v oblasti energetické bezpečnosti by navíc neměla překročit 0,3 % HDP ročně, zatímco kumulativní flexibilita do konce roku 2028 by neměla překročit 0,6 % HDP.

(7) Dne 6. srpna 2026 předložilo Řecko Radě a Komisi žádost o rozšíření uplatňování národní únikové doložky tak, aby zahrnovala dodatečná opatření ke zvýšení energetické bezpečnosti. Řecko ve své žádosti zdůrazňuje důsledky vojenské akce v Perském zálivu, která ohrožuje dlouhodobou energetickou bezpečnost Evropy. Tato situace představuje výjimečnou okolnost mimo kontrolu členského státu a vyžaduje výrazné zvýšení veřejných výdajů s cílem snížit závislost na dovážených fosilních palivech a zranitelnost související s těmito palivy, a přispět tak k energetické bezpečnosti.

(8) Řecko ve své žádosti předkládá počáteční seznam plánovaných opatření v oblasti energetické bezpečnosti financovaných z vnitrostátních zdrojů s přímým rozpočtovým dopadem, o nichž bylo rozhodnuto po 28. únoru 2026 a jejichž cílem je snížit závislost na dovážených fosilních palivech a posílit bezpečnost Evropy. Plánovaná opatření podporují investice např. do fotovoltaických panelů, skladování čisté energie, tepelných čerpadel a ohřívačů vody, energetické modernizace veřejných budov a infrastruktury, jakož i do zlepšení železničního systému. Na základě předběžného posouzení by tato plánovaná opatření mohla spadat do rozsahu flexibility v oblasti energetické bezpečnosti. Toto počáteční posouzení nepředjímá budoucí posouzení způsobilosti, která má Komise provést. Opatření by měla být cílená a nákladově efektivní a měla by být navržena tak, aby se maximalizoval dopad, pokud jde o jejich příspěvek k dekarbonizaci a/nebo úsporám energie. V příslušných případech bude rovněž třeba zvážit související potřeby v oblasti infrastruktury, zejména pokud jde o novou nebo modernizovanou kapacitu sítě.

(9) Komise provede posouzení způsobilosti konkrétních opatření z hlediska rozsahu, adicionality a cílenosti / nákladové efektivity a jejich rozpočtového dopadu v rámci pravidelného fiskálního dohledu, zejména s cílem určit flexibilitu pro opatření v oblasti energetické bezpečnosti, která by měla být zohledněna při sestavování kontrolního účtu Řecka a posuzování souladu s doporučenými maximálními tempy růstu čistých výdajů.

(10) Za tímto účelem by Řecko mělo dvakrát ročně předložit Komisi seznam konkrétních opatření v oblasti energetické bezpečnosti, která považuje za způsobilá pro flexibilitu v rámci národní únikové doložky, a poskytnout důkazy o jejich způsobilosti a rozpočtovém dopadu. Toto pravidelné podávání zpráv o opatřeních v oblasti energetiky bude součástí pololetního procesu fiskálního dohledu. Jarní zprávy by měly zahrnovat opatření a jejich rozpočtové náklady za předchozí rok a jejich prognózu pro běžný rok, zatímco podzimní zprávy by měly zahrnovat opatření pro běžný rok, jakož i opatření pro následující rok, která byla přijata nebo věrohodně a dostatečně podrobně oznámena. Komise díky tomu bude moci ve svém fiskálním dohledu zohlednit konkrétní opatření ke zvýšení energetické bezpečnosti v rámci maximálního ročního stropu ve výši 0,3 % HDP a kumulativního stropu ve výši 0,6 % HDP.

([5]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Řecku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky) (Úř. věst. C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([6]) Sdělení Komise, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

([7]) Sdělení Komise – Pokyny členským státům k rozšíření rozsahu národní únikové doložky o energetickou bezpečnost (Úř. věst. C, C/2026/4514, 18.8.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4514/oj).

(11) Tímto doporučením se nahrazuje doporučení C/2025/3965 ([8]).

(12) Tímto doporučením se nemění definice schodku veřejných financí, dluhu a čistých výdajů a souvisejících pojmů. Údaje týkající se těchto pojmů má Řecko sestavovat a vykazovat v souladu s nařízením (EU) 2024/1263, nařízením Rady (ES) č. 479/2009 ([9]) a nařízením (EU) č. 549/2013 ([10]),

DOPORUČUJE:

1. Do roku 2028 se Řecku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených v doporučení Rady C/2025/661 ([11]) a překročit je v takovém rozsahu, aby čisté výdaje přesahující tato maximální tempa růstu nebyly vyšší než

   i) součet

      a) zvýšení výdajů na obranu v procentech HDP od roku 2024 (referenční rok);

      b) rozpočtových nákladů na způsobilá opatření ke zvýšení energetické bezpečnosti v letech 2026–2028, omezených na 0,3 % HDP ročně a 0,6 % HDP kumulativně za stejné období,

   ii) za předpokladu, že celková odchylka přesahující maximální tempa růstu čistých výdajů nepřekročí 1,5 % HDP.

2. V letech po roce 2028 se Řecko může stále odchylovat od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených doporučením Rady v souladu s články 17, 19 nebo 20 nařízení (EU) 2024/1263 a překročit je, pokud čisté výdaje přesahující tato maximální tempa růstu souvisejí s dodávkami vojenského vybavení, na něž byly uzavřeny smlouvy před koncem roku 2028, a zůstávají pod výše uvedeným celkovým stropem.

3. V souladu s čl. 22 odst. 7 nařízení (EU) 2024/1263 nebudou odchylky od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou, které jsou tímto doporučením umožněny, zaznamenány na kontrolním účtu Řecka jako debety.

4. V zájmu zajištění správného zaznamenání dodatečných výdajů Řecko zahrne skutečné a plánované údaje o celkových výdajích na obranu (COFOG oddíl 02), včetně investic do obrany (COFOG oddíl 02 P.51), a výdajích financovaných z úvěrů SAFE, které nejsou zahrnuty v COFOG-02:

   a) za roky 2021 až rok T–1 (přičemž rokem T je běžný rok) do oznámení podávaných Komisi (Eurostatu) v souladu s nařízením Rady (ES) č. 479/2009;

   b) za roky 2021 až rok T (běžný rok) do národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů a do ročních zpráv o pokroku v souladu s čl. 11 odst. 1, článkem 15 a čl. 21 odst. 1 nařízení (EU) 2024/1263;

   c) za roky T (běžný rok) a T+1 do návrhů rozpočtových plánů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 473/2013 ([12]).

([8]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Řecku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky) (Úř. věst. C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) Nařízení Rady (ES) č. 479/2009 ze dne 25. května 2009 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství (Úř. věst. L 145, 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01).

([10]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 ze dne 21. května 2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii (Úř. věst. L 174, 26.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/2025-09-01).

([11]) Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Řecka (Úř. věst. C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

([12]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 473/2013 ze dne 21. května 2013 o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy eurozóny, jejichž finanční stabilita je postižena či ohrožena závažnými obtížemi (Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s. 1).

5. V zájmu zajištění správného zaznamenání bude Řecko pro účely tohoto doporučení v letech 2026–2028 podávat Komisi zprávy o konkrétních opatřeních ke zvýšení energetické bezpečnosti. Při podávání zpráv Komisi o těchto konkrétních opatřeních by měla být dodržena šablona pro podávání zpráv, kterou poskytne Komise, přičemž zprávy by měly zahrnovat informace o stavu provádění opatření, důkazy o jejich způsobilosti a jejich transparentní a obezřetné vyčíslení. Zprávy se mají podávat dvakrát ročně, na jaře do 15. dubna a na podzim – v souvislosti s návrhy rozpočtových plánů – do 15. října.

Toto doporučení je určeno Řecké republice.

V Lucemburku dne 9. října 2026.

Za Radu

předseda

S. HARRIS